

menu ALFA**beter** inloggen registreren

Letters

Lezen

Schrijven

Netnieuws

ff Rekenen

Spreekwoorden

Quiz

Informatie

© Stichting ALFAbeter 2018

module 180 - blokken

 Kluisvakman	 Max Ver...	 Jouk	 Hullemus	 Paus
 Zoude omme haring	 Blauw blauw	 Ede Centrum	 Gruut	 Lees voor
 Politie	 Eper zoekt Vrouw	 Mayo, ver	 Etje, Hulb	 Love Ank, sorry Gije
 Bob <i>Ik ben nu de Bob!</i>	 Hoe deed ik het vuur	 Advocaat drank	 Ik kom en eet ook graag mee	 Schrijf een vijf video

v e r t y u
 s d f g h
 z x c v b n

ALFAbeter

Alfabeter Letters

Docentenhandleiding
 Januari 2019

www.alfabeter.nl
 contact@alfabeter.nl

Welkom bij Alfabeter!

Dé site om te oefenen met lezen, schrijven en rekenen op niveau Instroom-1F.

Op de site zijn zes oefenprogramma's te vinden en een leuke spreekwoordenquiz:

Alfabeter Letters

Oefenen met letters en klanken in alledaagse lees- en schrijfsituaties. Er zijn 20 thematische blokken waarin alle gangbare letters en klanken van de Nederlandse taal voorkomen. Er is ook een blok waarin je direct een bepaalde letter kunt kiezen. Niveau: Instroom.

Alfabeter Lezen*

Oefenen met het lezen van post, borden, krant, ondertitels op tv en nog veel meer soorten alledaagse teksten. Er zijn 10 thematische modules met elk 10 blokken met verschillende soorten teksten. Niveau: Instroom-1F.

Alfabeter Schrijven*

Oefenen met het schrijven in herkenbare situaties. Je komt in een fotoverhaal van 100 afleveringen, waarin je samen met de verhaalfiguren met allerlei schrijfsituaties te maken krijgt. Niveau: Instroom-1F.

Netnieuws

Wekelijks oefenen met een actuele leestekst op 2 niveaus. De niveaus sluiten aan op de modules De krant 1 en 2 uit Alfabeter Lezen. Niveau: begin- en eind-1F.

ff Rekenen

Oefenen met optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen, procenten en nog veel meer rekenvaardigheden. Er zijn 4 theoretische onderdelen met allerlei soorten rekenopdrachten en een deel met heel veel praktische rekensituaties. Rekenniveau: Instroom-1F.

Leesvaardigheid is niet per se nodig, want alle instructie en feedback wordt mondeling in begrijpelijk Nederlands gegeven.

Alfabeter Spreekwoorden

Blijven oefenen met lezen en schrijven aan de hand van leuke teksten met spreekwoorden. Er zijn 10 thematische afleveringen met elk 10 verschillende spreekwoorden. Niveau: eind 1F

Spreekwoorden Quiz

Test je kennis van spreekwoorden. Weet je ze alle 10?

Informatie

Onder de informatieknop vind je de handleidingen bij de taalprogramma's:

- Handleiding Alfabeter Letters
- Handleiding Alfabeter Lezen
- Handleiding Alfabeter Schrijven & Spreekwoorden
- Handleiding Netnieuws

Overzicht van de programma's per niveau:

Alfabeter 2.0							2018
PROGRAMMA'S	Alfabeter Letters	Alfabeter Lezen	Alfabeter Schrijven	Netnieuws	ff Rekenen	Spreekwoorden	Spreekwoorden Quiz
NIVEAUS							
begin instroom							
	blok 1-20	Post 1 Borden Woord en beeld	afl 1-20		○		
eind instroom							
			afl 21-40				
begin 1F							
		Krant 1 Inf. teksten 2	afl 41-70	weektekst 1	○○		
midden 1F							
		Post 2 Je weg vinden Ondertitels			○○○		
eind 1F							
		Krant 2 Inf. teksten 2	afl 71-100	weektekst 2	○○○○	afl 1-10	vraag 1-10

Registreren en inloggen

Het programma Alfabeter Letters vind je op www.alfabeter.nl.
Kom je hier voor het eerst? Klik dan op de knop 'registreren'.

Vul je naam en je e-mailadres in en kies een wachtwoord.

The image shows the registration page of the ALFAbeter website. The header is identical to the home page. The main content area is titled 'Registreren' and contains the following text: 'Vul je gegevens in. Klik daarna op 'ga verder'. Je ontvangt dan een e-mail waarmee je toegang krijgt tot alle programma's.' Below this text are four input fields: 'Gebruikersnaam (je voor- en achternaam)', 'Je e-mailadres', 'Kies een wachtwoord', and 'Herhaal het wachtwoord'. There is a checkbox labeled 'Ik ontvang graag de nieuwsbrief van Alfabeter' which is checked. At the bottom of the form is a 'ga verder' button. The footer at the bottom left contains the copyright notice: '© Stichting ALFAbeter 2018 | Privacy'.

Je krijgt dan een mail toegestuurd met een link om in te loggen.
Daarna kun je altijd inloggen met je naam en wachtwoord.

The image shows the login page of the ALFAbeter website. At the top left is a 'menu' button. The logo 'ALFAbeter' is centered at the top. To the right are 'inloggen' and 'registreren' buttons. The main heading is 'Inloggen'. Below it, instructions state: 'Vul je gebruikersnaam of e-mailadres en je wachtwoord in. Klik daarna op de knop: 'ga verder''. There are two input fields: 'Gebruikersnaam (voor- en achternaam) of e-mailadres:' and 'Wachtwoord:'. A 'ga verder' button is below the fields. At the bottom, there are two links: 'Klik hier als je je wachtwoord bent vergeten.' and 'Klik hier als je nog geen wachtwoord hebt.'

Na het inloggen kun je een programma kiezen.
Klik nu op Alfabeter Letters.

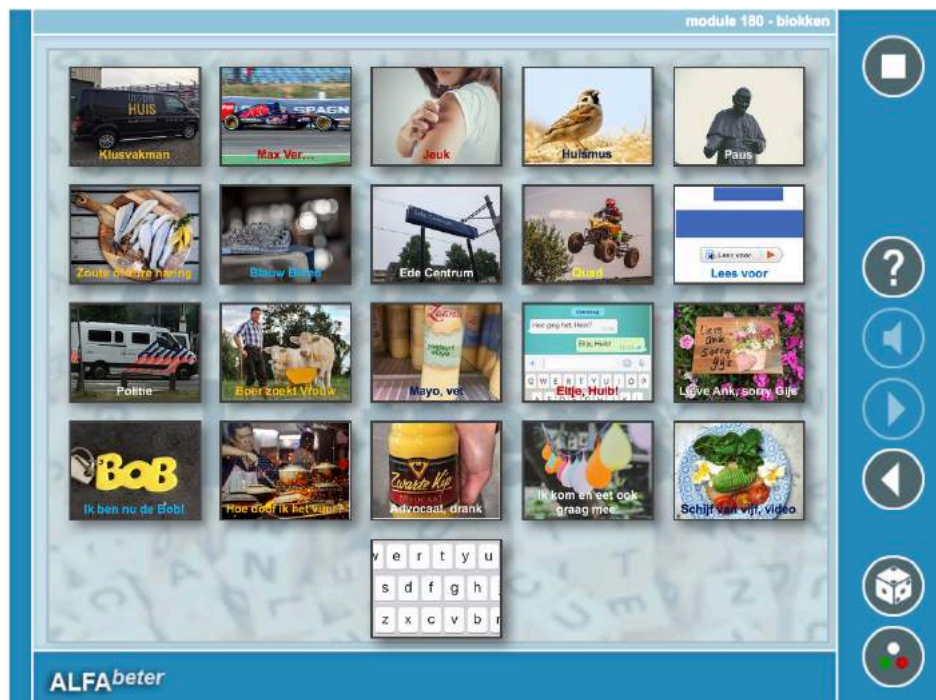

The image shows the dashboard of the ALFAbeter website after login. At the top left is a 'menu' button. On the top right, it says 'Ingelogd als: Anita Middel' and 'uitloggen'. The logo 'ALFAbeter' is centered. Below the logo is a grid of eight program icons: 'Letters' (circled in white), 'Lezen' (glasses), 'Schrijven' (hand writing), 'Netnieuws' (book), 'ff Rekenen' (calculator), 'Spreekwoorden' (speech bubbles), 'Quiz' (speech bubbles), and 'Informatie' (info icon). At the bottom left, it says '© Stichting ALFAbeter 2018 | Privacy'.

Je komt dan in het startscherm van Alfabeter Letters. Klik op een van de filmpjes voor uitleg over het inloggen en de bediening, de oefeningen en de spelletjes. Klik op start om te beginnen.

Dan kom je in het blokkenmenu.

Doel en doelgroep

Alfabeter Letters is speciaal ontwikkeld voor NT1-cursisten die de klanktekenkoppeling maar niet onder de knie krijgen. Het is een oefenprogramma met herkenbare en zinvolle lees- en schrijftoepassingen, waarbij de cursist zelf bepaalt óf en met welke letters hij extra wil oefenen. Met Alfabeter Letters kan hij ook op letterniveau oefenen in een betekenisvolle context. Het programma past bij niveau begin Instroom.

Leren lezen en schrijven

Doel van het programma is beter leren lezen en schrijven. De oefeningen in het programma zijn niet alleen gericht op het leren lezen en schrijven van letters en woorden in een zinvolle context, maar ook op het wegnemen van technische belemmeringen:

- De combinatie van tekst, beeld en audio geeft de cursist snel inhoudelijke informatie, waarmee hij al een idee kan krijgen over de context en het gemakkelijker wordt de letters te decoderen.
- De zinvolle en herkenbare lees- en schrijftoepassingen sluiten nauw aansluit bij al aanwezige kennis.
- De meeleesteksten zorgen voor context en beleving en leveren meteen de nodige leeskilometers.
- Alle teksten op het scherm zijn als audio oproepbaar en daarmee geschikt als (mee)leesmateriaal. Bovendien helpt dit de cursist om oefeningen te durven maken die hem anders misschien te moeilijk lijken.
- De cursist kan zelfstandig het programma doorwerken zonder dat er iemand over zijn schouder meekijkt en ziet wat hij allemaal fout doet. Hij kan alles zo vaak hij maar wil opnieuw doen.

Schrijven is essentieel anders dan lezen. Ook leren schrijven. Wat betekent niet kunnen schrijven? Wat is de invloed van angst en onzekerheid op het schrijfproces en hoe overwin je die emotionele belemmeringen? En als je durft te beginnen: hoe doe je dat dan? Hoe schrijf je op wat je bedoelt? In het programma wordt daarom veel aandacht besteed aan:

- durven schrijven
- op gang brengen van het schrijfproces met auditieve ondersteuning
- veelvuldig oefenen met onderdelen van het schrijfproces
- toepassen van schrijven in relevante situaties
- bevorderen van schrijven door gebruik te maken van nieuwe media
- plezier krijgen in schrijven

Het gaat hier om communicatief taalonderwijs, om het toepassen van lezen en schrijven. Niet door regels te leren, maar door te doen.

Taalgebruikersmodel

Een taalpsychologisch uitgangspunt voor het ontwerp van de Alfabeter-programma's is het model van de taalgebruiker, opgesteld door Dijkstra en Kempen, aangevuld met maatschappelijke en persoonlijke aspecten. In dit model worden werkzaamheden van het langetermijngeheugen verdeeld in vier taalcomponenten:

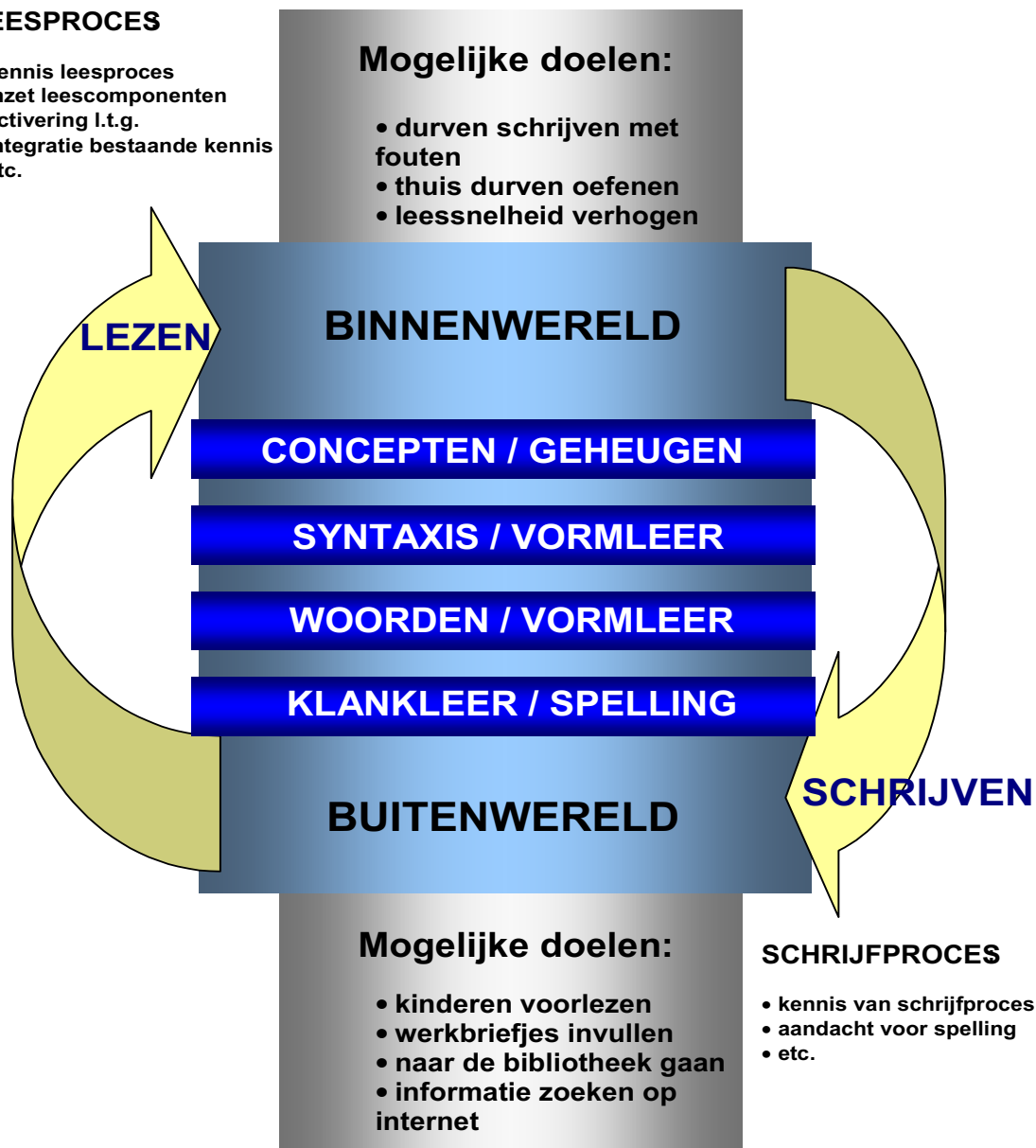
- De conceptuele component: de begrippen die wij hebben zijn in de vorm van concepten in het conceptueel geheugen opgeslagen.

- De syntactische component: onze (on)bewuste kennis van de regels van zinsbouw.
- De lexicaal-morfologische component: onze (on)bewuste kennis van woordvorming, zoals vervoegingen en verbuigingen, voor- en achtervoegsels, meervoudsvormen, samenstellingen en afleidingen. In het lexicon is onze woordvoorraad opgeslagen
- De fonologische component: onze (on)bewuste kennis van letters, klanken en klankcombinaties.

Bij het lezen en schrijven gebruiken we deze componenten niet alleen na elkaar maar ook door elkaar in steeds wisselende samenwerking. Met bij lezen als doel het verklanken van tekens, het vormen van woorden en zinnen en het begrijpen van de boodschap. En bij schrijven precies andersom: het omzetten van een boodschap in schriftelijke taal, op basis van conceptualisering, zins- en woordvorming en omzetting van klanken in tekens.

LEESPROCES

- kennis leesproces
- inzet leescomponenten
- activering l.t.g.
- integratie bestaande kennis
- etc.

Kenmerkend voor het overgrote deel van de doelgroep (NT1 volledig en een groot deel NT2) is nu dat zij op alle onderdelen van het lees- en schrijfproces problemen ondervindt die de normale problemen van taalgebruikers overstijgen. Dat varieert van problemen op letterniveau (verkeerd uitspreken en onregelmatige spelling) tot problemen op conceptueel niveau (begrijpen en formuleren van de boodschap). Maar ook op maatschappelijk en persoonlijk niveau, door problemen die de cursist tegenkomt in zijn relatie met de buitenwereld en in relatie met zijn opvattingen over zichzelf als taalgebruiker.

Wezenlijk blijft dat het taalgebruik zich slechts efficiënt ontwikkelt als het wordt toegepast. Je leert taal door taal te gebruiken, niet door er les in te krijgen. Voor een leermiddel levert dat de paradoxale situatie op dat het probeert de cursist taal te leren door hem op onderdelen te laten oefenen.

In Alfabeter Letters wordt geoefend op letter- en woordniveau door middel van betekenisvolle lees- en schrijftoepassingen, met de bedoeling dat het routines worden die de cursist ook buiten het programma steunen bij het schrijven.

Blokken

Alfabeter Letters bevat 20 blokken met functionele lees- of schrijftoepassingen over allerlei alledaagse onderwerpen en met verschillende tekstsoorten. In die 20 blokken komen alle letters van het alfabet, alle dubbelklanken (aa, ee, oo, uu), tweetekenklanken (ie, oe, eu, ng, nk, ch) en tweeklanken (ei/ij, ou/au, ui) voor. De cursist kiest zelf welke blokken hij doet en in welke volgorde. Hij kan een blok kiezen omdat het onderwerp hem interesseert of omdat hij wil oefenen met de letters van de titel van het blokplaatje.

letters	toepassing	onderwerp	tekstsoort
01 Klusvakman	reclame lezen	in en om huis	autoreclame
02 Max Ver	zoekwoord schrijven	sport	website
03 Jeuk	zoekwoord schrijven	gezondheid	website
04 Huismus	woord lezen	in en om huis	website
05 Paus	zoekwoord schrijven	tv	internet
06 Zoute of zure haring	zoekwoord schrijven	eten en drinken	internet
07 Blauw Bloed	naam lezen	tv	uitzending gemist
08 Ede Centrum	naam lezen	reizen	stationsbord
09 Quad	zoekwoord schrijven	winkelen	webwinkel
10 Lees voor	knoptekst lezen	gemeente	website
11 Politie	zoekwoord schrijven	veiligheid	website
12 Boer zoekt Vrouw	zoekwoord schrijven	tv	website
13 Mayo, vet	woord lezen	eten en drinken	etiket
14 Eitje, Huib!	bericht schrijven	leren	Whatsapp
15 Lieve Ank, sorry Gijs	kaartje schrijven	relaties	kaartje
16 Ik ben nu de Bob!	bericht schrijven	eten en drinken	Whatsapp
17 Hoe doof ik het vuur?	zoekwoord schrijven	veiligheid	website
18 Advocaat, drank	zoekwoord schrijven	eten en drinken	internet
19 Ik kom en eet ook graag mee.	e-mail beantwoorden	feest	e-mail
20 Schijf van vijf, video	zoekwoord schrijven	gezondheid	website

Ook binnen een blok bepaalt hij zelf wat hij gaat doen. Door de lees- of schrijftoepassing uit te voeren weet hij wat hij wel en niet kan en met welke letters hij nog wil oefenen.

Meeleesteksten

In elk blok komen meeleesteksten voor, om een betekenisvolle context te creëren. Het zijn steeds korte dialogen tussen twee personages die iets kunnen oplossen door te lezen of schrijven. Aan het eind van het blok wordt het dialoogje vervolgd en wordt duidelijk wat het lezen of schrijven van de tekst hen heeft opgeleverd.

In de meeleesteksten komen de letters en de woorden van dat blok uiteraard regelmatig terug. De lastigste letters komen daarnaast ook in de namen van de personages voor.

In een aantal meeleesteksten komen als extraatje ook meertekenklanken voor. Daar wordt verder niet afzonderlijk mee geoefend, maar de cursist komt ze zo tijdens het meelezen al wel een keer tegen.

blok	extra	namen
01 Klusvakman	ooi	Marjon Hans
02 Max Ver	ooi	Lex
03 Jeuk	oei	Teun Joke
04 Huismus		Ruud Lummie
05 Paus	ieuw	Paul Jos
06 Zoute of zure haring	ooi	Inge
07 Blauw Bloed		Paulien
08 Ede Centrum	oi	Marcel Remer
09 Quad	ooi	Quirijn
10 Lees voor	ooi	Kees
11 Politie	ieuw	Eline
12 Boer zoekt Vrouw	ieuw	Loes Froukje
13 Mayo, vet	oei	Mario
14 Eitje, Huib!	ooi	Hein Huib
15 Lieve Ank, sorry Gijs	eeuw	Ank Gijs
16 Ik ben nu de Bob!	aai	Bea Maaïke
17 Hoe doof ik het vuur?		Tessa
18 Advocaat, drank		Carla Maud
19 Ik kom en eet ook graag mee.	ieuw	Kees Maartje
20 Schijf van vijf, video	oei	Mijke

Opbouw van een blok

Elk blok begint met een korte introductie op het onderwerp en de lees- of schrijftoepassing. Daarna is er een meeleestekst om context op te doen, beleving te krijgen en natuurlijk ook om de nodige leeskilometers te maken. Tijdens het meelezen wordt de tekst per woord gemarkeerd.

De tekst nodigt uit tot een lees- of schrijftoepassing, bijvoorbeeld op internet 'boer zoekt vrouw' intypen bij Google. De cursist voert de opdracht uit en kan zo zijn eigen vaardigheden checken en bepalen welke letters hij lastig vindt. Hij krijgt dan de keuze om te gaan oefenen of te stoppen.

Als hij kiest voor stoppen, slaat hij alle letteroefeningen over en gaat hij meteen naar het eind van het blok, naar de afsluitende meeleestekst. Als hij kiest voor oefenen, krijgt hij eerst een animatie te zien met analyse en synthese van de klanken in de woorden. Daarna kan hij een letter kiezen om mee te oefenen.

Per letter is er een reeks oefeningen met de volgende opbouw:

1. Het woord en de letter erin zien en horen.
2. De letter in het woord aanklikken.
3. De letter in het woord invullen.
4. Het woord in een andere context aanklikken.
5. Het woord naschrijven.
6. De letters van het woord in de juiste volgorde zetten + uitbreidingswoorden.
7. Een taalspel met uitbreidingswoorden.

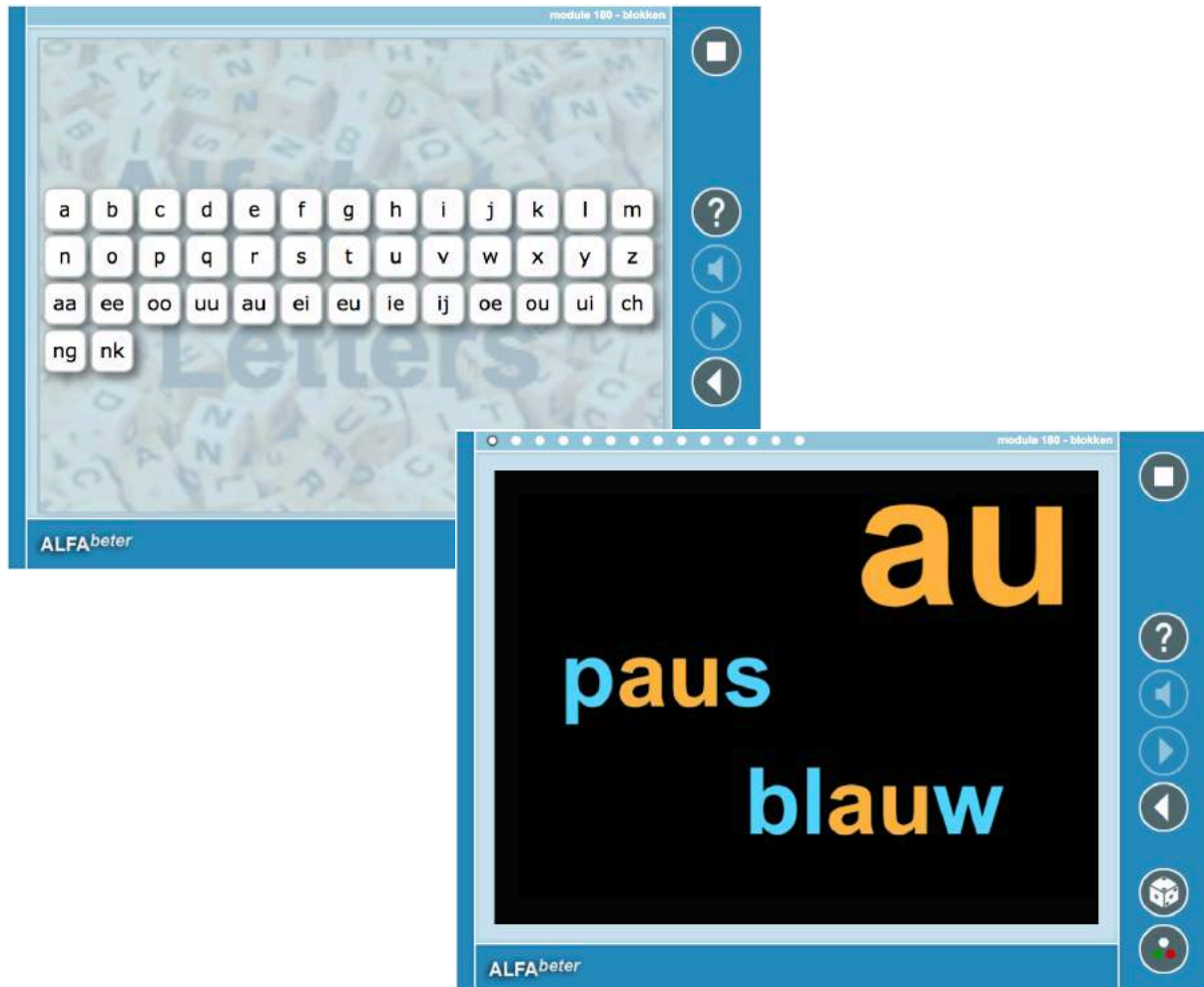

Na zo'n reeks komt de cursist terug in het lettermenu en kan hij opnieuw een letter kiezen. Hij kan alle letters zo vaak herhalen als hij wil. Als hij klaar is met oefenen, klikt hij op stoppen en wordt hij uitgedaagd de lees- of schrijftoepassing nog eens uit te voeren. Die zal na het oefenen van de letters veel beter gaan!

Tot slot is er een afsluitende meeleestekst, waarin de personages bespreken wat het lezen of schrijven van de tekst hen heeft opgeleverd. Na de meeleestekst kan de cursist de taalspelletjes uit dit blok nog eens doen, maar hij kan ook stoppen en het blok afsluiten.

Extra letterblok

Als een cursist een bepaalde letter wil oefenen of herhalen, kan hij die ook rechtstreeks kiezen in het letterblok onderaan. Hij kiest de letter en vervolgens een of meer woorden om die letter mee te oefenen. De oefeningen uit het programma met dat woord worden dan herhaald.

Oefeningen

Alfabeter Letters bevat oefentypes uit Alfabeter Lezen en Alfabeter Schrijven. Hieronder wordt kort beschreven hoe de oefeningen werken. Ze zijn ook te vinden in de instructiefilmpjes op de startpagina en op het YouTube-kanaal van Alfabeter.

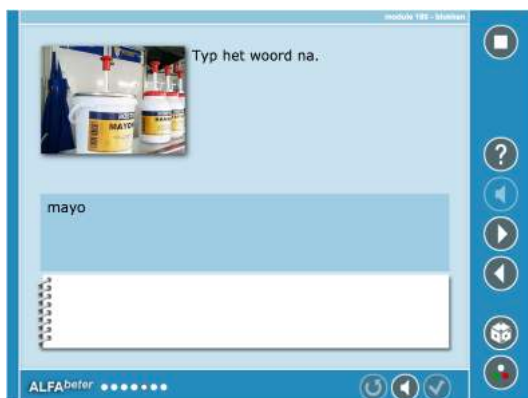
Tekst meelesen

Deze tekst wordt voorgelezen. Met de pauzeknop kun je het voorlezen stilzetten en met de playknop weer verder laten gaan. Als de hele tekst is voorgelezen, verschijnt er rechtsonderaan een tijdmeter. Klik op de linkerknop om de meter te starten. Lees dan zelf de tekst en klik op de rechterknop om je tijd te zien. Klik op de afzonderlijke woorden of zinnen om ze nog eens te horen. Klik op de 'terug naar begin'-knop om de hele tekst nog eens te horen.

Husselwoord

Kijk naar de afbeelding en luister naar het woord. Onder het plaatje staan letters door elkaar. Klik de letters in de goede volgorde aan om het woord te maken. De goede letters of woorden worden groen, de foute rood. Dan kun je het nog eens proberen. Als het weer niet goed is, verschijnt de goede oplossing en ga je automatisch naar het volgende plaatje.

Natypen

Je ziet en hoort een woord en typt het precies na op het schrijfblokje onderaan. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen en rood wat je goed en fout hebt geschreven.

Gatentekst

Je ziet een woord met een gat. Klik op het gat, typ de ontbrekende letter. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen of rood of je het goed had.

Formulier

Je ziet bijvoorbeeld een website waarop je iets moet invullen. Luister naar de opdracht om te weten wat je moet typen. Als je op de nakijkknop klikt, zie je in groen of rood of je het goed had.

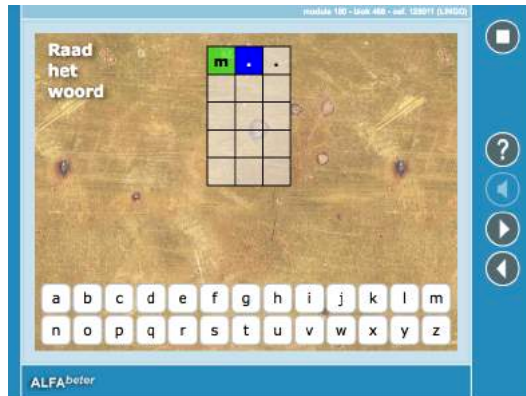
Letters of woorden op een afbeelding aanklikken

Je ziet hier een afbeelding waarop je iets kunt aanklikken. Luister naar de vraag, klik op de goede afbeeldingen en klik op de nakijkknop. Gevonden? Dan verschijnt er een groene krul. Je kunt net zo lang proberen tot je de letter of het woord hebt.

Taalspellen

Hieronder wordt kort beschreven hoe de taalspellen werken. Ze zijn ook te vinden in de instructiefilmpjes op de startpagina en op het YouTube-kanaal van Alfabeter.

Raad het woord (variatie op Lingo)

De cursist moet een woord raden. Hij typt de letters steeds in het blauwe vakje. Als het woord goed is, worden alle vakjes groen en blijft het woord staan. Als het woord fout is, gaat de cursist naar de volgende regel. Een goede letter op een verkeerde plaats krijgt een groene cirkel. Als het niet lukt het woord te vinden, verschijnt na de laatste regel het woord automatisch. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.

Letterautomaat (variatie op de fruitautomaat)

De cursist ziet (meestal) een afbeelding en klikt op de luidspreker om het woord te horen. Door op de driehoekjes boven of onder de letters te klikken, 'draait' hij de juiste letters tevoorschijn. Hij klikt op de nakijkknop om het gemaakte woord te laten uitspreken. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.

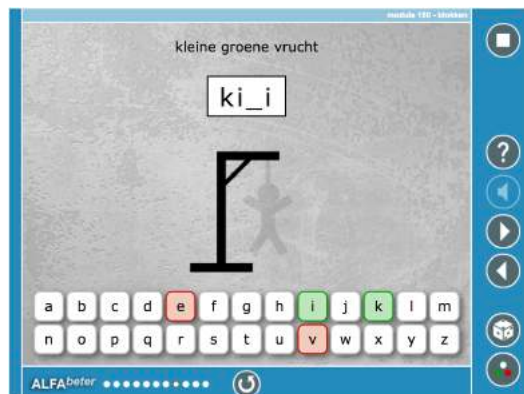
Woordzoeker

De cursist klikt op de afbeeldingen om het woord te horen en selecteert daarna de letters van het woord in de puzzel. Als het woord goed is, verdwijnt de afbeelding. De woorden staan altijd van links naar rechts, of van boven naar beneden. Goede woorden leveren punten op, foute woorden kosten punten.

Woordenmaker

De cursist ziet een afbeelding en hoort een woord. Hij typt de ontbrekende letters op de puntjes. Als alle letters ingevuld zijn, controleert het spel of ze juist zijn. De goede letters blijven staan, de foute verdwijnen. Daarna volgt een nieuwe kans. Het spel gaat op tijd; hoe sneller hoe meer punten.

Galgje

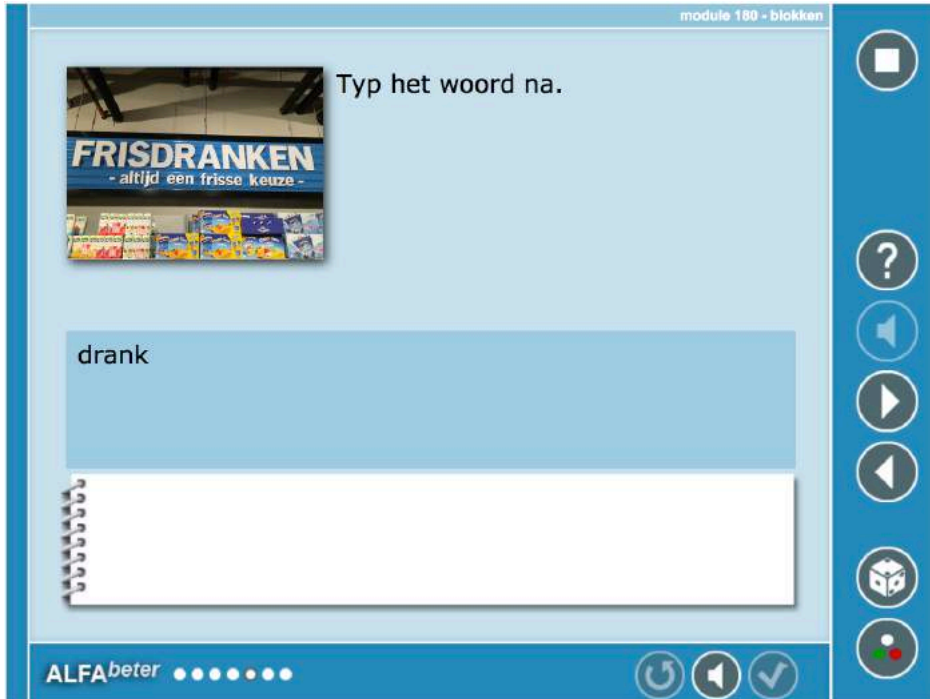
De cursist klikt op de letters om het woord te raden. Goede letters worden groen verschijnen op de streepjes; foute letters worden rood en leveren een stukje van de galg op. Als de galg af is voor het woord compleet is, wordt het woord automatisch in zijn geheel getoond.

Om letters vanuit de eigen keuze te consolideren in een andere context kan de cursist via de spelknop kiezen uit verschillende spelvormen. Alle letters uit het programma worden daarin in willekeurige volgorde aangeboden.

Resultaten

Via de resultatenknop met de drie bolletjes rechtsonder op het scherm kan de cursist zijn resultaten bekijken van de aflevering waarmee hij bezig is.

Hij ziet dan een scherm met groene en rode bolletjes voor oefeningen die wel en niet goed zijn gemaakt. De witte bolletjes geven aan dat die oefeningen niet zijn gedaan. Door op een rood bolletje te klikken, kan de cursist die oefening verbeteren.

